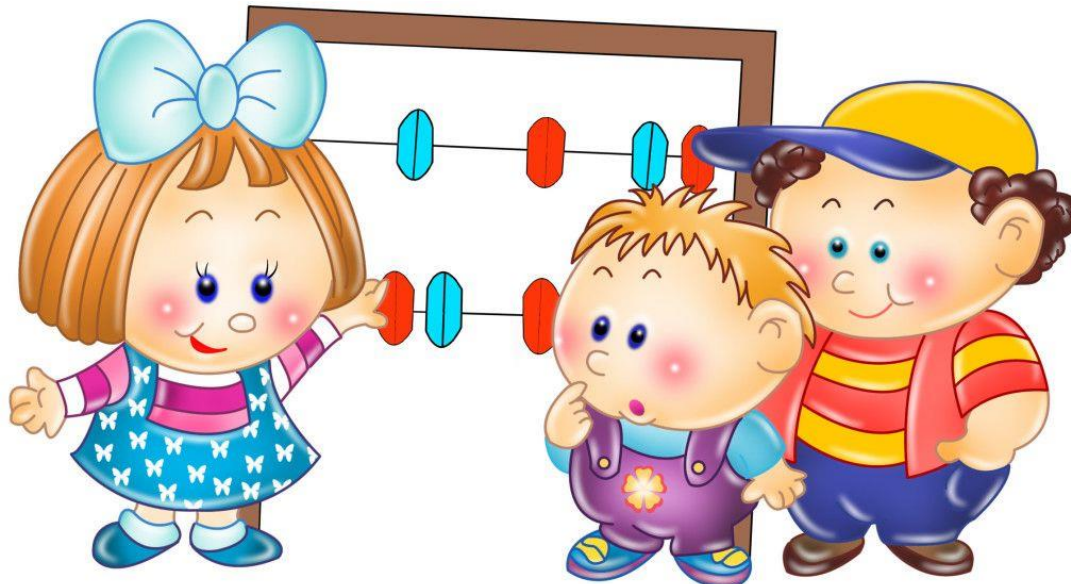

Математика ойындарының картотекасы

Қаңтар
(Ересек топ)

Карточка №1

«Орнында тұр»

Міндеті: өзіне қатысты кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Педагог балаларды бір-бірден шақырады, олардың қай жерде тұруы керектігін көрсетеді: «Серёжа маған кел, Коля, Серёжа сенің артыңда болуы үшін тұр. Вера, Иранның алдында тұр», т.б. 5-6 баланы шақырып алып, мұғалім олардың алдында және артында кім тұрғанын айтуды сұрайды. Әрі қарай балалардан солға немесе оңға бұрылып, олардан кім және қай жерде тұрғанын қайта атайды.

Карточка №2

«Үлгің туралы айтып бер»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Әр баланың суреті бар (өрнегі бар кілемше). Балалар өрнек элементтері қалай орналасқанын айту керек: жоғарғы оң жақ бұрышта шеңбер, сол жақ жоғарғы бұрышта шаршы орналасқан. Төменгі сол жақ бұрышта сопақ, төменгі оң жақ бұрышта тіктөртбұрыш, ортасында шеңбер бар. Сурет сабағында салған өрнек туралы айту үшін тапсырма беруге болады. Мысалы, ортасында үлкен шеңбер бар - одан сәулелер таралады, ал әр бұрышта гүлдер. Жоғарғы және төменгі жағында – толқынды сызықтар, оң және сол жақта – жапырақтары бар бір толқынды сызық және т.б.

Карточка №3

«Дұрыс жүрсен, қазына табасың»

Міндеті: өзіне қатысты кеңістіктік бағыттарды анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оң-солға, жоғары-төмен) дамыту.

Шарты: Тәрбиешінің нұсқауы бойынша шақырылған бала көрсетілген бағытта қозғалады (2 қадам алға, 3 қадам оңға, 1 қадам алға). Егер бала тапсырманы дұрыс орындаса, жасырылған ойыншықты табады. Қалған балалар қозғалыстардың дұрыс орындалуын қадағалайды.

Ойын жаттығуы көшбасшы мен тапсырмаларды ауыстырып 2-3 рет қайталанады.

Карточка №4

«Көңілді шеңбер»

Міндеті: өзіне қатысты кеңістіктік бағыттарды анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оң-солға, жоғары-төмен) дамыту.

Шарты: балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді: «Сендер көзіңді жұмып, қоңыраудың қай жерде соғылатынын анықтайсыңдар». Педагог шеңбер бойымен жүріп, баланың жанына тоқтап, қоңырауды соғады.

Карточка №5

«Фигура қайда?»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Тәрбиеші тапсырманы түсіндіреді: «Бүгін біз әр фигура қай жерде екенін есте сақтауды үйренеміз. Ол үшін оларды ретімен атау керек: алдымен орталықта (ортаңғыда), содан кейін жоғарыда, төменде, солда, оң жақта орналасқан фигура. 1 баланы шақырады. Ол фигураларды ретімен және орналасу орындарын көрсетіп, атайды. Оны басқа балаға көрсетеді. Басқа балаға фигураларды өзі қалағандай орналастырып, олардың орналасқан жерін атауды сұрайды. Содан кейін бала фланелграфқа арқасымен тұрады, ал тәрбиеші сол және оң жақта орналасқан фигураларды өзгертеді. Бала бұрылып, не өзгергенін болжайды. Содан кейін барлық балалар пішіндерді атайды және көздерін жұмады. Тәрбиеші фигуралардың орындарын ауыстырады. Балалар көздерін ашып, не өзгергенін болжайды.

Карточка №6

«Ойыншықты тап»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: «Түнде топта ешкім болмаған кезде, - дейді V, - Карлсон бізге ұшып келді және сыйлық ретінде ойыншықтар әкелді. Карлсон әзілдегенді ұнатады, сондықтан ол ойыншықтарды жасырып, хатта оларды қалай табуға болатынын жазды». Ол конвертті ашып: «Сіз үстелдің алдында тұруыңыз керек, түзу жүруіңіз керек және т.б.

Карточка №7

«Кім қайда тұрады»

Міндеті: өзіне қатысты кеңістіктік бағыттарды анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оң-солға, жоғары-төмен) дамыту.

Шарты: балалар 5 адамнан тұратын екі топшаға бөлінеді. Бір бала (көшбасшы) ортада, қалғандары жетекшінің (алдында, артында, сол жағында, оң жағында) тұрады. Жүргізуші өзіне қатысты кімнің қайда екенін айтады.

Ойын көшбасшыны ауыстырып 2-3 рет қайталанады.

Карточка №8

«Қар түйіршіктерін дұрыс орналастыр»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: балаларда түрлі түсті төртбұрышты парақтар бар. Тәрбиеші майлықтарды снежинкалармен безендіруді ұсынады: «Салфетканың ортасына бір снежинка салыңыз.

Жоғарғы сол жақ бұрышқа бір қар ұшқынын қойыңыз. Төменгі сол жақ бұрышта бір қар ұшқыны» және т.б. (Әр тапсырманы

орындағаннан кейін тәрбиеші: «Олар қар ұшқынын қайда қойды?») түсіндіреді.

Карточка №9

«Үстіңгі қабатта. Кім ұзын?»

Міндеті: заттардың өзіне қатысты орнын сөзбен белгілеу қабілетін дамыту.

Шарты: Бала үстелге келіп, мүсіншенің суретін салады. Алынған заттың атын атайды және оның кеңістіктегі нақты орны көрінетіндей етіп сәндік үстелге бекітеді. Мысалы, егер бала ұшақты алса, оны жоғарғы жағына, ал балық алса, төменгі жағына бекітеді. Бұл ретте ол: «Ұшақ жоғарыда ұшып келеді. Төменде балықтар жүзіп жүр».

Карточка №10

«Сөз қосу»

Міндеті: заттардың өзіне қатысты орнын сөзбен белгілеу қабілетін дамыту.

Шарты: Тәрбиеші балаларға: «Оң қолың қайда екенін есімізге түсірейік. Оны көтеріп ал. Оң қолыңыз тұрған жағында көрген барлық заттар оң жақта. Сол қолыңыз тұрған жақтан көріп тұрған заттардың қайда орналасқанын кім біледі? «Алдымда» және «Артымда» деген сөздердің нені білдіретінін білесіз бе? (Бұл ұғымдарды да түсіндіреді.) Енді ойнаймыз. (Балалар үстелге отырады). Мен бөлmemіздегі әртүрлі заттарды атаймын, ал сендер мына сөздермен жауап бересіңдер: «оң», «сол», «артында», «алдында».

Тәрбиеші айтады:

- Үстел тұр... (баланың атын айтады).
- Артында.
- Гүлдер ілулі тұрған сөре бар...
- Оң жақта.
- Есік бізден...
- Сол жақта.

Егер бала қателессе, мұғалім орнынан тұрып, қолын көтеріп, осы қолмен затты көрсетуді ұсынады.

- Қай қол терезеге жақын?
- Дұрыс.

Карточка №11

«Не көріп тұрғаныңды айт»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Әр баланың суреті бар. Ойыншылар өрнек элементтері қалай орналасқанын айтуы керек:

жоғарғы оң жақ бұрышта бұлт, сол жақ жоғарғы бұрышта күн, төменгі сол жақ бұрышта үй, төменгі оң жақ бұрышта ағаш, ортасында құстар және т.б.

Карточка №12

«Жоғары пилотаж фигурасы»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Үстел үстінде әр баланың алдында көк түсті қағаз және шеңбер (ұшақ) тұрады.

Тәрбиеші тапсырманы түсіндіреді: «Сіз, әрине, ұшқыштар қатысатын әуе фестивалі туралы білесіз. Олар пилотажды көрсетеді. Ал сен екеуіміз бүгін ұшқыш боламыз. Ал шеңбер ұшаққа айналады. Оны ұшып көтерілу алаңына - көк қағазға - парақтың төменгі жағына қойыңыз. Ұшақ тез көтеріледі, бірақ күрт төмендейді. Ұшақ қайда? (Төменгі жағында.) Енді, ол жоғарғы оң жақ бұрышқа ұшады. Ұшақ қазір қайда? тағыда басқа.

Балалар тәрбиешінің нұсқауы бойынша бағытты өзгертеді және оның сұрақтарына жауап бере отырып, ұшақтың қайда екенін айтады (ортада, оң жақта және т.б.).

Карточка №13

«Көрші қолынды көтер»

Міндеті: өзіне қатысты кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Ойыншылар тұрып немесе отырып (келісім бойынша шеңбер құрады. Жеребе бойынша шеңбердің ішінде тұрған жүргізуші таңдалады. Ол шеңбер бойымен жайбарақат жүреді, содан кейін ойыншылардың біріне қарама-қарсы тоқтап, дауыстап айтады: «Қолдар.» Жүргізуші айтқан ойыншы орнынан тұруды жалғастырады (позициясын өзгертпей отырады. Және оның екі көршісі бір қолын жоғары көтеруі керек: оң жақтағы көрші - сол жақта, сол жақтағы көрші - оң жақта. , яғни олардың арасында орналасқан ойыншыға жақынырақ қол.Егер жігіттердің бірі қателессе, яғни дұрыс емес қолды көтерсе немесе оны мүлдем көтеруді ұмытып кетсе, онда ол жетекшімен рөлдерді ауыстырады.

Олар белгілі бір уақытта ойнайды. Ешқашан жүргізуші болмаған бала жеңеді.

Карточка №14

«Қоныс той»

Міндеті: кеңістіктік бағыттарды анықтау қабілетін дамыту.

Шарты: Бұл ойында балалар үй және кішкентай ойыншықтар (жануарлар) түріндегі ойыншықтарға арналған қабырға сөрелерін пайдаланады.

Балалардың әрқайсысы өз кезегінде берілген нұсқауларға сәйкес үйді «қондыруы» керек. Мысалы, пәтердің төменгі жағында бізде: тышқан, ешкі және маймыл, ешкі сол жақта, ал тышқан мен лақтың арасында маймыл, т.б.

ya_pedagog_dda